

Հ Ա Խ Վ Ա Զ Ե Ր

Հետեւեալ տաղը, որ Վենեսիկի հրատարակութեան մէջ թերի է եւ տեղ տեղ աղաւաղուած, ամբողջական ծեռով ունինք մեր Թ. 231 եւ 1193 ծեռագիրներուն մէջ: Վերջինը գեղեցիկ բոլորգորով Դամձպիր մըն է, գրուած 1476 բուժն: Սուրեւ ներկայացուածք Թ. 231-ին պարունակած բնագիրն է, զոր կը տպագրենք՝ անփոփոխ պահելով զբչին ուղղագրական գարտուրուրիները եւս: Տպագրին եւ Թ. 1193 ծեռագրին տարեք բներգուածներն կարեւորեն կը նշանակենք լուսանցի վրայ:

ԳՈՎԵՍՏ Ի ՍՈՒՐԲՆ ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱԿՈՐԻՉՆ ՏԵԱՌԻ ՆԵՐՍԷՄԻ ԿԱԹՈՂԵԿՈՍԻ

Սրովքէից ծայնիւն եղանակեմք այսաւր,
ի յիշատակի հօր բարունյ մերս :
Քարունեացքն պիտ ի խաւարչ ծագեաց ,
Լոյս Հայաստանաց իմաստութեան բանիւ (1) :
Իւնն որ ի Հաւրէ իջեալ փրկեաց զաշխարհն ,
նոյն սովաւ զանկեալքս վերաբերեալ ուղղեաց :
Ուղղութեամբ համո տեսանդին զատեալ ,
ի փշաբեր ոստոց ծաղիկ վարդից յեռեալ :
Յեռեալ խոռուներամ բարեբաստիկ իմաստ ,
Մանկական տիոց վերես ի սիրտ նորուն :
Նորուն փրկութեան համաստեից պատճառ ,
Կարթ վերաբերող ծովու մնջաց գոլով :
Գոլով յատենի նշմարտութեան վըկայն ,
Որպէս եւ Յիսուս պիղատոսսեան բամիցն :
Բամապես արբայն (2) հարցագիրծեալ Տըրդատ ,
Թաւ ոստովք ընծայ ուրուականաց մնոտեան :
Ի մնոտեացն ի բաց զանձն իւր եղեալ խարմանց (3) ,
Ժուժկալեալ տեւէր յարչարանաց զանից :
Գանցս մահաբերս իբր անմարմին մարմնով ,
Թիւ երկոտասան կրէր յանձին (4) ուրախ :
Ուրախ լինելով երկնագումար վեհիցն ,
Ստորիշեալ ի նոյն զարմանային բամեալքն :
Բամիցն անսըրբոց մարմնոյ սրբոյն սրկսեալ ,
Նախկի տանջանաց աղ ըստանձնեալ յանձին :
Ի յանձին նախսատ զուր վայր կուն (5) հեղեալ ,
եւ ըզգարշապարսն հեղուսեալ յիրկաթս :
Երկաթի ղենգամբք բերեալ կողից սըրրոյն ,
եւ աշացն անօթ (6) բախեալ ըրաբունւոյն :

(1) Տպ. Բանին: Թ. 1193 բանիւ: — Այս եւլրորդ օրինակը ասկէ յեռայ նամառօսութեան համար պիտի կային թ: (2) Տպ. բապէս արբայն: Բ. Բամապէս արբայն: (3) Տպ. խարմամբ: Բ. խարման: (4) Տպ. յանձն իւր: Բ. ի յանձին: (5) Տպ. վայրական: Բ. վայր արկան: (6) Տպ. սըրրոյն: Բ. անօթ:

Բարունոյն ծընկաց սաստիկ հարեալ ուռամբ,
 Եւ կաթիցն⁽⁷⁾ արկեալ ոլորանաց գելումն⁽⁸⁾ :
 Գոլ⁽⁹⁾ ընդ քաղցր աւդոյն անիւն հնոցի շնչիւն⁽¹⁰⁾,
 Փոխան զրոյ արքեալ քացախ ըստ⁽¹¹⁾ տեսուն իւրո։
 Իւր վերապարզեալ տատասկասրեալ⁽¹²⁾ սայրից,
 Սրեան վտակաւը ներկանելով նորուն։
 Նորուն ժերանւո ուստի բղխեալ բարի,
 Եռացեալ կապար արկանէին երկամբը։
 Երկանց տանջանաց ոչ շատացեալ այսաւը⁽¹³⁾,
 Այլ ընդ կախելոյն⁽¹⁴⁾ կախեալ յոտին բարունն։
 Բարունին բարի նմանութեամբ⁽¹⁵⁾ բարւոյն,
 Մաղթէր թողութիւն լարչարողացն իսպառ։
 Սպառած⁽¹⁶⁾ մահարեր չարչանացն տեեալ,
 Վիրապն ահագին արկանելով ըզնոյն⁽¹⁷⁾ :
 Ի նոյն գուբ տղմոյ թունաւորացն աւձից,
 Էզմոյն ամփոփեալ զոտիւր փարեալ սիրով։
 Սէրն որ առ Աստուած իրուցակէր զբարձրեան,
 Գուրն անդրնդախն հրեցն եղեալ երկինք։
 Երկնից թագաւորն հրեշտակական դասուք,
 Սմ հընգետասան գոլով ընդ ծառափն⁽¹⁸⁾ :
 Ծառայն մրտերիմ ըստ հրամանի Փըրկին,
 Կոփեր ըզգուուի իժիցն եւ ըզբարբիցն աւծիցն⁽¹⁹⁾ :
 Աւծըն մահաշունչ, գարշապարինսպասաւոյ,
 Զախեալ ի սրբոյն լուսաշափիդ ռահից։
 Ռահս աստիճանաց ի վերապին եղեալ,
 Հանեալ ի յերկինս⁽²⁰⁾ զիայսատանեաց ազինս։
 Ազգաց եւ ազանց հիւմսական կողմանց
 Զոյսին արփիական ծագեալ խորոց յերկրէ։
 Երկիր երկրայնուքս ըզմայիեալ⁽²¹⁾ ցընծամբ,
 Փըրկեալքս⁽²²⁾ փըրկողին տովաւ փառը տացուք յաւէտ։

Հրատ. Ն. Վ. Շնկվակն

(7) Տպ. կարբիցն : (8) Տպ. գելոյ : (9) Տպ. գել : Բ. Դոլ : (10) Տպ.
 որից : Բ. օճիւմ : (11) Տպ. ընդ : Բ. բաս : (12) Տպ. տասակաց սեխուլ : (13) Տպ. անու : Բ. այսու :
 (14) Տպ. կապելոյն : (15) Տպ. նման բնորեամբ : Բ. նման բնորե. բարեյն մաս : (16)
 Տպ. Սպառած : Բ. Սպառած : (17) Տպ. ի նոյն : Բ. ի վիրապն ... ըզնոյն : (18) Տպագիր հաս կը վեր-
 ժանայ : (19) Բ. 231 չունի ւաւձիցն. աւեցուցիմ Բ. 1193 ձեռագիրն հետեւյալ : (20) Բ. հանել ընդ
 չափն : (21) Բ. երկրս երկնայնակա այսու : (22) Բ. չանի՝ փըրկեալս :

